

Szwajcarskie środki na Podkarpaciu szansą dla podopiecznych Domów Pomocy Społecznej

Bezwrotna pomoc ze Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy w istotny sposób przyczyniła się do poprawy jakości życia podopiecznych Domów Pomocy Społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych. Działania dotyczyły modernizacji i wyposażenia istniejących obiektów, wprowadzania nowych metod terapii oraz służyły podnoszeniu kwalifikacji personelu poprzez kursy i szkolenia. Jednym z regionów, gdzie zrealizowano takie projekty było województwo podkarpackie.

Kierunek – innowacje

W województwie podkarpackim zrealizowanych zostało łącznie 10 projektów, na które przeznaczono łączną sumę 19 185 426 złotych. Projekty te miały przyczynić się do poprawy jakości życia i warunków pracy w domach pomocy społecznej i placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie, odpowiedzialny za realizację programu, dokonywał wyboru spośród nadesłanych projektów. W wyborze kierował się zastosowaniem i wykorzystaniem nowoczesnych form terapii, umożliwiających osobom przewlekle chorym, niepełnosprawnym umysłowo i chorym psychicznie lepsze funkcjonowanie. Innowacyjne formy mają pomóc przełamać bariery komunikacyjne i pozwolić na naukę samodzielności oraz aktywność zawodową i społeczną.

Innowacyjne terapie, tj. hortiterapia, Snoezelen, hipoterapia

Aktywizacja i usamodzielnienie podopiecznych (lokalne aktywizujące)

Szkolenia specjalistyczne dla personelu

Modernizacja ośrodków

KIERUNKI ZMIAN

Doświadczenie Świata w Rodzinnym Gnieździe

Jednym z beneficjentów programu w województwie podkarpackim został Dom Pomocy Społecznej nr 1 Rodzinne Gniazdo w Krośnie, gdzie przeprowadzono między innymi zabudowę i rozbudowę tarasu, na którym stworzono wyjątkowe miejsce dla 88 osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych, tak zwany Ogród Zimowy. W ogrodzie zimowym prowadzone są zajęcia integracyjne, terapeutyczne i relaksacyjne dla podopiecznych. Przybliżanie osobom niepełnosprawnym przyrody, możliwość sadzenia i pielęgnacji roślin, a przede wszystkim – spotkań i odpoczynku przyniosło, zdaniem Dyrektora placówki Ewy Bajger, wymierne efekty i spowodowało, że Ogród Zimowy stał się „miejscem przyjaznym i oddziałującym prozdrowotnie i terapeutycznie na osoby starsze i schorowane (...)”.

Dzięki powstaniu Ogrodu Zimowego możliwe stało się prowadzenie w krośnieńskim DPS-ie m.in. hortiterapii, czyli ogrodolecznictwa. Nie od dziś wiadomo, że przebywanie wśród zieleni wpływa uspokajająco, stymuluje zmysły, a praca w ogrodzie przyczynia się do odzyskiwania siły i zdrowia. Ponadto, osoby niepełnosprawne, pracujące pod okiem przeszkolonego personelu, dzięki ogrodolecznictwu stają się współodpowiedzialnymi członkami grupy opiekującymi się przyrodą. Ogród Zimowy umożliwia korzystanie z tych dobroczynnych zajęć przez cały rok.

W ogrodzie prowadzone są także zajęcia z muzykoterapii oraz innowacyjny projekt Alternatywa Edenu, czyli nakierowana na potrzeby osób starszych całościowa terapia, zakładająca dobroczynny wpływ przyrody na seniorów i przeciwdziałająca bezradności, stagnacji i wykluczeniu osób u schyłku życia ze społeczności. W ramach tego projektu personel placówki odbył

specjalistyczne szkolenia w zakresie wykorzystania elementów Alternatywy Edenu do funkcjonowania domu pomocy społecznej. Na uwagę zasługuje też stworzony dzięki środkom z Programu Kącik Snoezelen.

Nazwa tej terapii pochodzi z połączenia dwóch holenderskich słów: snuffeln – wąszyć, obwąchiwać i doezelen – drzeć. Słowa te dobrze oddają założenia metody, w której po wprowadzeniu pacjenta w stan relaksu dawkuje się bodźce pobudzające określone zmysły. W specjalnych pomieszczeniach (Salach Doświadczeń Świata) pacjent jest poddawany działaniu odpowiednio dobranych kolorów, światła, dźwięków, zapachów i bodźców dotykowych. Wrażenia, przypominające warunki panujące w życiu płodowym, zapewniają chorym poczucie bezpieczeństwa, odprężenia i relaksu, a wyciszenie i bierna forma odpoczynku pozwalają m.in. na zmniejszenie stanów lękowych. Bodźce, których pacjent doświadcza w sposób bierny wspomagane są często delikatną gimnastyką. Wartość dofinansowania projektu wyniosła 824 126 złotych.

Pod Bezpiecznym Dachem w Iwoniczu

Na terenie Domu Pomocy Społecznej Zakonu Bonifratrów w Iwoniczu, został zrealizowany projekt Pod Bezpiecznym Dachem. Całość dofinansowania z SPPW przeznaczona na rozwój infrastruktury oraz szkolenia personelu wyniosła 2 440 123 złotych. Projekt uwzględnił przede wszystkim zagospodarowanie terenu w taki sposób, aby podopieczni Domu Pomocy Społecznej mogli rozwijać nowe formy aktywności, zainteresowania, kształcić umiejętności zawodowe oraz mieli możliwość ciekawego spędzania czasu i integracji ze środowiskiem lokalnym. Powstał piękny ogród wysadzony różnorodną roślinnością, liczne alejki i ścieżki spacerowe, oczko wodne i jacuzzi. Podopieczni DPS-u mogą także korzystać z boiska sportowego i sprzętu rehabilitacyjnego, co stworzyło – zarówno ich zdaniem, jak też i personelu – zupełnie nowe perspektywy, tak w zakresie leczenia, jak również terapii i wspólnego spędzania czasu. Boisko sportowe w czasie imprez integracyjnych staje się miejscem do tańca, co w połączeniu z altaną wielofunkcyjną, nagłośnieniem i oświetleniem całego ogrodu stwarza świetne warunki do zabawy i integracji.

Prócz zajęć rekreacyjnych – w ogrodzie wyodrębniono także miejsce do prac ogrodniczych dla pensjonariuszy, tworząc rabaty i półka przeznaczone do uprawy warzyw, kwiatów i owoców wraz z narzędziownią. W ogrodzie powstała również tężnia solankowa, z której dobroczynnych właściwości mogą korzystać osoby zmagające się z problemami układu oddechowego i uzależnione od nikotyny.

Środki ze Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy pozwoliły także zrealizować plany związane z rozwojem zaplecza do hipoterapii. Ta forma rehabilitacji, wykorzystująca konie, jako zwierzęta oddziałujące terapeutycznie, pozwala na poprawę sensoryki, sprawności, a także tworzenie więzi społecznych. Kryta ujeżdżalnia dla koni z całym zapleczem socjalnym sprawiła, że bardzo popularne wśród mieszkańców zajęcia hipoterapii (prowadzone pod okiem wykwalifikowanego personelu) mogą być prowadzone niezależnie od pogody.

Wzbogacona oferta różnorodnych zajęć pozwoliła zaktywizować mieszkańców DPS-u i sprawić, że odkryli dla siebie nowe możliwości spędzania wolnego czasu, rozwijania swoich zainteresowań oraz wptynęły na poprawę ich stanu zdrowia. Równie ważny jest aspekt integracyjny ze społecznością lokalną, zaś modernizacja samego ośrodka, m.in. wyposażenie kuchni w nowe urządzenia, sprzyja wprowadzaniu nowych, bardziej prozdrowot-

nych technologii i urozmaiceniu posiłków. Ośrodek zyskał też wyposażenie pracowni komputerowej, dzięki czemu podopieczni mogą zdobywać nowe umiejętności, przydatne w codziennym życiu. Podniesienie kwalifikacji personelu placówki obejmowało z kolei tematykę dotyczącą pracy z osobami niepełnosprawnymi, pierwszą pomoc w nagłych wypadkach i zagadnienia z zakresu organizacji pracy.

Usamodzielnianie w Gliniku Dolnym

Lepsze funkcjonowanie osób niepełnosprawnych poprzez ich usamodzielnianie – takie z kolei było założenie projektu zrealizowanego w ramach SPPW przez Dom Pomocy Społecznej w Gliniku Dolnym w powiecie strzyżowskim. W ośrodku zaadaptowane zostało poddasze obiektu, aby stworzyć odpowiednie warunki mieszkaniowo-bytowe dla podopiecznych, stanowiących „eksperymentalną” grupę nauki samodzielności oraz podejmowania prób aktywności edukacyjnej, zawodowej i społecznej. Do dyspozycji dziesięciu osób o odpowiednich predyspozycjach psychofizycznych zostało przeznaczonych 10 pokoi z łazienkami, pokój dziennego pobytu – salon, aneks kuchenny, pracownia komputerowa (z programami stymulującymi aktywność umysłową – doskonalenie pisania, mowy, itp.) oraz gabinet konsultacji z psychologiem, trenerem reintegracji zawodowej i doradcą zawodowym, pomieszczenia pralni i pomieszczenia techniczne. Tak stworzone warunki pozwalają mieszkańcom na naukę samodzielności, podnoszenie kwalifikacji zawodowych przydatnych na rynku pracy, kompetencji społecznych i interpersonalnych oraz prób podejmowania zatrudnienia. Głównym założeniem tego eksperymentalnego projektu jest nie tylko osiągnięcie określonych umiejętności przez podopiecznych Domu, ale przede wszystkim ich integracja ze środowiskiem lokalnym. Na potrzeby programu zostało przeszkolonych 30 pracowników w obszarach obejmujących zarówno metody pracy z osobami niepełnosprawnymi, jak też kompetencji społecznych, interpersonalnych i terapii behawioralnej. Wartość dofinansowania wyniosła 1 447 860 złotych.

Zdaniem pani Anny Stec z Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie, realizacja programu w regionie podkarpackim w znaczący sposób przyczyniła się do podniesienia standardów opieki i poprawy warunków życia podopiecznych domów opieki społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych na niedoinwestowanych dotąd, i wciąż postrzeganych jako „ściana wschodnia”, obszarach. Szwajcarsko-Polski Program Współpracy był w ostatnich latach największym zewnętrznym źródłem wsparcia Domów Pomocy Społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych w zakresie infrastruktury i szkoleń. Środki programu, przeznaczone na wielokierunkową pomoc, inwestycje i szkolenia zapewniły profesjonalizację kompetencji personelu oraz znacząco wptynęły na lepsze warunki życia osób znajdujących się niejednokrotnie w grupie zagrożonej wykluczeniem społecznym – niepełnosprawnych, starszych, przewlekle chorych.

Więcej informacji o projektach na www.sppw.rops.rzeszow.pl oraz na www.zdrowie.gov.pl